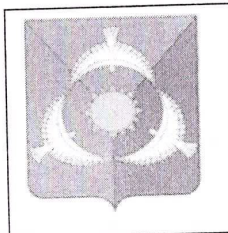

Татарстан Республикасының Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл җирлеге Башкарма комитеты
423064 ТР Аксубай районы, Шәрбән авылы, Октябрь урамы, 10, тел. 4-88-52
Srb.Aks@tatar.ru

Исполнительный комитет
Щербенского сельского поселения
Аксубаевского муниципального района
Республики Татарстан
423064 РТ, Аксубаевский район с.
Щербень, ул.Октябрьская, 10 тел. 4-88-52
Srb.Aks@tatar.ru

КАРАР

№ 9

30.10.2025 ел

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл җирлеге Башкарма комитетының «2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү «муниципаль максатчан программасы турында» 2015 елның 13 ноябрәндәге 10 номерлы карарына үзгәреشلәр кертү хакында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Мәдәният турында» 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлы Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Щербенское авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл җирлеге башкарма комитеты

Карар итә:

1. Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл җирлеге Башкарма комитетының «Аксубай авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү «муниципаль максатчан программасын раслау турында " 13.11.2015 ел, № 10 карарындагы 2016-2020 елларга дигән сүзләрне 2016-2027 елларга дип үзгәртәргә һәм «2016-2028 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү» озак сроклы муниципаль максатчан яңа программасын бәян итәргә.

2.Өлеге карарны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет челтәрендә урнаштырырга (<http://aksubayevo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>).

3. Өлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Шәрбән авыл җирлеге Башкарма

комитеты җитәкчесе

Д.А.Шәрифүллин

**«2016-2028 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының
Шәрбән авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү» озақ сроклы муниципаль максатчан
программасы**

Программа Паспорты

Программаның Исеме	«2017-2028 елларга Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү»
Программаны эшләү өчен нигез	Программа РФ Конституциясе, ТР, федераль законнар, ТР Законнары нигезендә эшлэнгән. Муниципаль берәмлек уставы, норматив хокукый актлар белән
Программаның муниципаль заказчысы - координаторы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчеләре	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның Максатлары	Аксубай районы Шәрбән авыл җирлеге халкының мәдәният, сэнгатъ һәм кинематография өлкәсендәге агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яна ихтыяжларын формалаштыру, мәдәният учреждениеләренен, кинематография сэнгатенен шәһәр халкы һәм кунаклары өчен җәлеп итүчәнлеген арттыру Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл җирлеге территориясендә яшәүче гражданның тынычлыгын, аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл җирлегендә аларның күренешләрен профилактикалау һәм кисәтү нигезендә яклау дәрәжәсен арттыру
Программаның бурычлары	1. Милли музыка традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча музыка сэнгатен үстерү; 2. Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессия нигезендә конфликтларны профилактикалау һәм кисәтү; халыкның террористик һәм экстремистик идеология күренешләренә карата түземсезлек атмосферасын булдыруга юнәлдерелгән жәмәгатьчелек фикерен формалаштыру
Гамәлгә ашыру вакыты	2017-2028 еллар
Подпрограммалар	- "2016-2028 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сэнгатен үстерү" "2016-2028 елларга терроризм һәм экстремизмны профилактикалау"
Программаны финанслау күләме	2016-2028 елларга Программаны финанслау күләме 11144,10 мең сум тәшкит итә, шул исәптән: 2016 ел – 413 мең сум 2017 ел – 419 мең сум 2018 ел – 425 мең сум 2019 ел – 431 мең сум 2020 ел – 667 мең сум 2021 ел – 620,6 мең сум 2022 ел – 571,5 мең сум

	2023 ел – 578 мең сум 2024 ел – 916 мең сум 2025 ел – 1227 мең сум 2026 ел – 1525 мең сум 2027 ел – 1655 мең сум 2028 ел – 1797 мең сум Искәрмә: программаны финанслау күләме фаразлау характерында һәм бюджетларны формалаштыруны исәпкә алып ел сәен төзәтергә тиеш тиешле елга тиешле дәрәжәдәге, шулай ук чараларны финанслауга федераль һәм республика бюджетыннан акча бүлеп бирү
Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне баянлау индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелеләре күрсәткечләре	Программа чараларын гамәлгә ашыру 2028 елга артуга ирешергә мөмкинлек бирәчәк: төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; программа массакүләм һәм мәдәни-массакүләм чараларда катнашучыларның өлешен арттыру; сәнгать үзешчәнлегенен клуб формированиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру; жирлек халыкларының этномәдәни үзгәрелгән саклауга юнәлдерелгән мәдәни акцияләр һәм программалар саны 5 чарага кадәр дәүләт органнары, мәдәни-агарту учреждениеләре, милли-мәдәни берләшмәләр, шулай ук аерым граждандар белән уртак проектлар саны 2 проектка кадәр; торак пунктта "Сабантуй" татар халык бәйрәмен үткөрү саны -1; террор һәм экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түзсезлек формалаштыруны камилләштерә; Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегенә территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмат киңлеген формалаштыру; Яшьләр арасында этникара татулык һәм толерантлык атмосферасын ныгыту.
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру системасы	Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегенә Совет; Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегенә башкарма комитеты.

Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенен гомуми характеристикасы,
шул исәптән ул хал итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Хәзерге вакытта Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегендә 1 муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениесе үз эшчәнлеген алып бара. Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегендә мәдәният объектларының гомуми чөлтәре: 3 гомуми кулланышта булган китапханә, 4 мәдәни-ял итү тибендагы учреждение. Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегендә мәдәният һәм сәнгать өлкәсенә ярдәм итүгә һәм үстерүгә 2024 елда жирлек бюджетыннан 3325 мең сум акча юнәлтелгән. Тармакта эшләүчеләр саны 4 кеше тәшкил итә. Күп кенә акчалар матди-техник базаны үстерүгә, тармак объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә, мәдәният учреждениеләре жиһазларын комплекслы мәгълүматлаштыруга һәм модернизацияләүгә юнәлтелә.

Социологик тикшеренүләр буенча, мәдәният учреждениеләренен хәзерге чөлтәре халыкның сорауларын тулысынча канәгатьләндерми. Халыкны баянлауда житәрлек тәмин ителмәү беренче

чиратта түбәндәге проблемалар белән бәйле:

мәдәният объектларын тигез урнаштырмау, гамәлдәге учреждениеләрнең чагыштырмача югары "кабул итү чиге" н саклау;

мәдәният учреждениеләре тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең күләме һәм төрләре гражданның сорауларына, өстенлекләренә һәм көткәннәренә тулысынча туры килми; мәдәният учреждениеләрен ял итү һәм ижади эшчәнлек, мәгариф һәм үзбелдекле белем бирү, чаралар үткөрү, һәвәскәр берләшмәләр эшчәнлегенә өчен заманча югары технологияле жиһазлар, шулай ук халыкның төрле категорияләре өчен, шул исәптән аз хәрәкәтләнүчеләр өчен һәм тормыш эшчәнлегенә башка чикләүләре белән мәдәният учреждениеләренә уңайлылыгын тәмин итү чаралары белән житәрлек дәрәжәдә жиһазландырмау;

төрле сәнгать жанрларында (музыкаль, театр), концерт-филармония һәм күргәзмә эшчәнлегендә фестиваль һәм башка программалар үткөрү, концерт һәм башка сәнгать коллективлары өчен база буларак куллану өчен югары дәрәжәдәге эре заманча комплекслар дефициты

Мәдәният өлкәсендә булган проблемаларны жинү механизмы

Проблеманың эчтәлеге	Жинү механизмы
Мәдәни-ял итү тәкъдимнәре гражданның сорауларының бөтен диапазонын да каплай алмый	Мәдәни-ял итү эшчәнлегенә өлкәсендә эшнәң яңа формаларын һәм ысулларын кертү
Мәдәният учреждениеләренә матди-техник базасы житәрлек дәрәжәдә үсеш алмаган	Матди-техник базаны ныгыту һәм тармакны мәгълүматлаштыру, жиһазларны модернизацияләү, бюджеттан тыш акчаларны, дәүләтнеке булмаган структураларны жәлеп итү
Инвалидлар, тормыш эшчәнлегенә чикләнгән кешеләр өчен мәдәният учреждениеләренә житәрлек дәрәжәдә булмавы	Мәдәният учреждениеләрен махсус техника белән жиһазландыру, инвалидлар һәм башка аз хәрәкәтләнүчеләр гражданны өчен мәдәният учреждениеләрен жайлаштыру, дистанцион хезмәт күрсәтүгә үстөрү
Инновацион мәдәни проектлар эшләү һәм кертү кирәклегенә	Инновацион проектларга, ижади остаханәләргә грант ярдәме

Программаның максатларына ирешүгә йогынтысын киметү максатыннан куркынычларны көйләү һәм идарә итү чаралары

Программаны гамәлгә ашырганда куркынычларны анализлау һәм куркынычларны идарә итүне Программаның муниципаль заказчысы - координаторы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегенә башкарма комитеты башкара.

Иң жинди куркынычларга подпрограммаларны гамәлгә ашыруның финанс һәм административ куркынычларын кертүгә мөмкин. Финанс куркынычлары программа буенча кабул ителгән финанс йөкләмәләрен тулысынча үтәмәүдән гыйбарәт. Финанс куркынычын чикләү ысулы булып программа чараларының финанс күрсәткечләрен һәм ирешкән нәтижеләргә бәйле рәвештә күрсәткечләренә ел саен төзәтү тора. Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегенә бюджетыннан Программа чараларын финанслау куркынычын киметү мәдәният, социаль партнерлык өлкәсендә инновацион проектларның инвестицион жәлеп итүчәнлегенә механизмнарны формалаштыру юлы белән башкарыла. Административ куркыныч программаны нәтижәсез идарә итү белән бәйле, ул подпрограммаларның максатларын һәм бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин. Административ куркынычны чикләү ысуллары булып:

программа чараларының үтәлешен контрольдә тоту һәм Программаны гамәлгә ашыруны ағымдагы идарә итү механизмын камилләштерү;

программаны гамәлгә ашыруның еллык планнарын формалаштыру;

Программа күрсәткечләренә (индикаторларының) үтәлешен өзлексез мониторинглау;

халыкка мәгълүмат бирү һәм Программаны гамәлгә ашыру барышы турында мәгълүматны ачык

бастырып чыгару.

Рисклар белән идарә итү буенча чаралар кабул итү программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау һәм аның нәтижелелеген һәм нәтижелелеген бәяләү нигезендә Программаның муниципаль заказчысы - координаторы тарафыннан башкарыла.

Төп максатлар, бурычлар, ахыргы нәтижеләрне тасвирлау

Программа һәм аны гамәлгә ашыру вакыты

Программаның максаты 2017-2028 елларга "Татарстан Республикасы мәдәниятен үстерү" республика программасы белән билгеләнгән Татарстан Республикасы Дәүләт мәдәни сәясәте өстенлекләренә нигезләнә.

Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлеген социаль-икътисадый үстерү максатларында мәдәният һәм сәнгать өлкәсен тотрыклы үстерү өчен кирәкле шартлар тудыру белән беррәттән, әлеге программаның стратегик максаты-Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать өлкәсендәге агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, авыл халкы һәм кунаклары өчен мәдәният, сәнгать учреждениеләрененң жәлеп итүчәнлеген арттыру. Бу максатка ирешү өчен системалы характердагы берничә мәсьәләне хәл итәргә кирәк, шул исәптән:

милли музыка традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгәтен үстерү;

Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегендә халык сәнгать кәсепләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү;

Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының саклануын һәм нәтижәле файдалануын тәмин итү;

төбәкара һәм милләтара мәдәни хезмәттәшлекне үстерү өчен шартлар тудыру

Программа программаларын гамәлгә ашыруның муниципаль дәрәжәсен күздә тотып, аларның үзгәртеп карарга бурычлары тиешле подпрограммаларда чагылдырылган.

"2017-2028 елларга концерт оешмаларын һәм башкару сәнгәтен үстерү" подпрограммасы милли музыкаль традицияләрен саклау һәм үстерүне, заманча музыка сәнгәтен үстерүне максат итеп куя. Жирлекнең муниципаль концерт оешмалары чөйрәсен бүгенге торышын, концерт учреждениеләрененң 2028 елга кадәр үсеш перспективаларын чагылдыра.

«Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау " подпрограммасы террористик һәм экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны, Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлеге территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмати киңлек формалаштыруны камилләштерә;

Программаны гамәлгә ашыру вакыты 2017 -2028 еллар.

Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү законнарда билгеләнгән тәртиптә федераль бюджет, Республика, шулай ук Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге бюджеты акчаларын куллануны күздә тотып.

Программаны финанслау күләме 11144,10 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:

2016 ел –413 мең сум

2017 ел – 419 мең сум

2018 ел – 425 мең сум

2019 ел -431 мең сум

2020 ел -667 мең сум

2021 ел – 620,6 мең сум

2022 ел – 571,5 мең сум

2023 ел – 578 мең сум

2024 ел –916 мең сум

2025 ел –1227 мең сум

2026 ел - 1525 мең сум

2027 ел – 1655 мең сум

2028 ел – 1797 мең сум

Программаны гамәлгә ашыруны ресурслар белән тәмин итү фаразлау характерында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен коррекцияләнергә тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор төп башкаручыларның үзара эшчәнлеген тәмин итә, чараларны гамәлгә ашыру барышын һәм турыдан-туры башкаручыларның акчаларны нәтижәле куллануын контрольдә тотат. Программа чараларын гамәлгә ашыру программа заказчысы тарафыннан Программа чараларын башкаручылар белән төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә, Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларына төгәл туры китереп башкарыла.

Программаның социаль-икътисади нәтижәләгән бәяләү

Мәдәниятнең төп үзенчәлегә шунда ки, мәдәни эшчәнлекнең мөһим нәтижәләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалның артуында, шәхесләрнең кыйммәт ориентирлары һәм үз-үзләрен тоту нормаларының үзгәрүендә күренә, бу ахыр чиктә жәмгыятьнең эшчәнлегә нигезләрендә үзгәрешләргә китерә.

Программада мәдәни эшчәнлекнең агымдагы нәтижәләрен генә характерлаучы индикаторлар һәм цифрлы күрсәткечләр системасын куллану күздә тотыла. Шулай ук вакытта конкрет Подпрограммалар үз нәтижәлелек күрсәткечләрен үз эченә ала. Программаны һәм аның ярдәмче программаларын гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләү муниципаль заказчы программаның координаторы тарафыннан башкарыла.

Программаны тормышка ашыруның төп социаль-икътисади эффекты Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл җирлегә гражданнары тормышында мәдәниятнең социаль ролен күтәрүдә һәм, тиешлечә, Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл җирлегендә тормыш сыйфатын күтәрүдә, мәдәният өлкәсендә модернизацияләү курсы гамәлгә ашыру өчен уңай иҗтимагый атмосфера булдыруда чагыла. Бу эффект аерым алганда белдереләчәк:

Аксубай районының Шәрбән авыл җирлегендә яшәүче халыкларның үзенчәлегә булганда бөтенлекне саклауга ярдәм итүче мәдәни кичеккән бердәмлеген ныгытуда;

иҗади эшчәнлек, халыкка тәкъдим ителгән мәдәни байлыкларның һәм мәдәнияттә һәм сәнгатьтә мәгълүматның төрлелегә һәм ирешүчәнлегә өчен уңай шартлар тудыруда;

мәдәниятнең икътисади үсеше процессын активлаштыруда һәм тармакка жәлеп ителгән дәүләтнеке булмаган ресурсларны үстерүдә;

Мәдәниятне үстерү бурычлары әйләнә-тирә мохитне саклау бурычлары белән тыгыз үрелеп бара. Кагыйдә буларак, бу бәйләнеш мәдәни ландшафтларны һәм истәлекле урыннарны саклау өлкәсендә, музей-тыюлыклар эшчәнлегендә күренә. Истәлекле урыннар һәм саклана торган тарихи-мәдәни территорияләр системасының формалашуы Экология һәм табигый мирасны саклау проблемаларын хәл итү белән турыдан-туры бәйле. Шулай итеп, Программа әйләнә-тирә мохитне саклау бурычы белән тыгыз бәйләнештә мәдәният үсеше проблемаларын хәл итә. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән программада каралган максатчан индикаторларга һәм күрсәткечләргә чынлыкта ирешү дәрәжәсә буларак бәяләнә.

«2017-2028 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү» подпрограммасы

Паспорт

Муниципаль ярдәмче программаның исеме		"2017-2028 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү»
Муниципаль ярдәмче программаның максаты		Аксубай районы Шәрбән авыл жирлеге территориясендә бердәм мәдәни кинлек булдыру һәм саклау; - мәдәният учреждениеләренен муниципаль берәмлекләренен жирле үзидарә органнары, ижтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, массакүләм мәгълүмат чаралары, ижади һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү; халыкта гражданлык үзенчәлеген, әхлакый-әхлакый һәм толерант дөньяга карашны формалаштыру буенча эшчәнлекне гәмәлгә ашыру. - эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү ; - мәдәни-ял итү учреждениеләрендә чараларның сыйфатын күтәрү
Муниципаль ярдәмче программаның бурычлары		Торак пунктның мәдәниятен, сәнгатен үстерү, тарихи-мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру. Планга ярашлы рәвештә массакүләм һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм программа чараларын үткәрү. Мәдәни-ял чараларында катнашучылар санын арттыру. Халыкта гражданлык үзенчәлеген формалаштыруны, ижади потенциалны ачуны, толерантлык тәрбияләүне, этник һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәдәниятен тәмин итүче "мәдәният" өлкәсендә системаны үстерү һәм модернизацияләү
Муниципаль ярдәмче программаның муниципаль заказчысы		ТР Аксубай МР Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты
Муниципаль ярдәмче программаны эшләүче		ТР Аксубай МР Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты
Муниципаль ярдәмче программаны гәмәлгә ашыру вакыты		2017-2028 еллар

Муниципаль ярдәмче программаны финанслау чыганакалары, шул исәптән еллар буенча:		Финанслау чыганакалары булып Аксубай МР Шәрбән авыл җирлегенә бюджеты акчалары тора чыгымнар (мең сум).													
		барлыгы	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Жирле бюджет акчалары		11144,10	411	417	423	429	667	620,6	571,5	578	916	1227	1525	1655	1797
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның планлаштырылган нәтижеләре		Төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; Клуб формированиеләрендә катнашучылар алган дипломнар, премияләр санын арттыру; Программа массакүләм һәм мәдәни-массакүләм чараларда катнашучыларның өлешен арттыру; Сәнгать үзешчәнлегенә клуб формированиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру;													

I. Подпрограмманы гамәлгә ашыру өлкәсенең гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Жәмгыятьнең хәзерге үсеш этабының үзенчәлеген булып, кешеләрнең рухи тормышын оештыручы факторларның берсе буларак, мәдәниятнең социаль роленең үсүе тора. Шуңа ук вакытта мәдәният кешеләргә рухи тәҗрибәсе буларак кына түгел, ә һәр кешенең иҗатка сәләтен формалаштыручы, кешеләргә яшәшкән нигез салучы, цивилизацияне тормышның кыйммәтләрен һәм формаларын саклау сәләте буларак та чыгыш ясай. Жәмгыятьнең мәдәни үсешенә кирәкле критерий булып кешенең иҗади көчләрен, сәләтләрен һәм талантларын күрсәтү һәм үстерү өчен кирәкле шартлар булуы тора. Халыкның мәдәни тормыш сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән мäsәләләргә хәл итү җирле үзидарә органнарының мәдәният өлкәсендәге вәкаләтләрен гамәлгә ашыру һәм әлеге проблемаларны программа-максатлы метод нигезендә хәл итү кирәклеген белән билгеләнә. Муниципаль ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру мәдәният учреждениеләренә матди-техник базасын ныгытуга юнәлдерелгән –бу мәдәниятне хәзерге шартларда Аксубай районы Шәрбән авыл җирлегенә социаль-иқтисади үсешенә мөһим ресурсларының берсе буларак тануны билгеләүче конкрет адымнар.

Подпрограмма чараларын гамәлгә ашыру мәдәни эшчәнлекнең барлык субъектлары катнашында социаль әһәмиятле максатларга ирешергә мөмкинлек бирчәк, бюджет ресурсларын нәтиҗәле куллануны тәмин итәчәк һәм ярдәм итәчәк:

1. Торак пунктның мәдәниятен, сәнгатен үстерү, тарихи – мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру.
2. Планга ярашлы рәвештә массакүләм һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм программа чараларын үткәру.

ПРОГРАММАГА КЕРТЕЛГӨН ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

1. Мәдәни-ял итү юнәлешендәге системаны модернизацияләү.

Бу процессны камилләштерү буенча чаралар системасы:

- клуб, китапханә системасында халык белән эшләү буенча эшнec өстенлекле юнәлешләрeн билгеләү;

- инновацион формаларны һәм ысулларны үстерү;

- районның муниципаль берәмлекләре белән үзара хезмәттәшлекне тәмин итү; мәдәни-ял итү чараларын популярлаштыру.

Мәдәни-ял итү учреждениеләрендә мәгълүмати, фәнни-теоретик һәм методик тәмин итү.

мәдәният өлкәсендә программалар һәм методикалар комплексын эшләү;

балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрдә патриотик тәрбия формаларын, ысулларын һәм чараларын эшләү;

торақ пунктның социаль-иқтисади үсешендә кинрәк мәдәният учреждениеләре өчен шартлар тудыру;

халыкның ижади потенциалын үстерүгә ярдәм итү.

Подпрограмма Паспорты

Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау

Подпрограмманың Исеме	«Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау "(алга таба - Подпрограмма)
Подпрограмманы төп эшләүчеләр	Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты
Подпрограмманың Максаты	Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлеге территориясендә яшәүче гражданнарның тормыш һәм тынычлык дәрәжәсен, аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегендә аларның күренешләрен кисәтү һәм кисәтү нигезендә арттыру
Подпрограмманың бурычлары	Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессия нигезендә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау; Халыкның террор һәм экстремистик идеологиягә карата түземсезлек атмосферасын булдыруга юнәлдерелгән жәмәгәтчелек фикерен формалаштыру
Подпрограмманы гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2016-2028 еллар
Подпрограмманы финанслау күләме һәм чыганаclarы:	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге бюджеты акчаларын финанслауның гомуми күләме 17,0 мең сум тәшкил итә, шул исәптән 2016 ел -2 мең сум 2017 ел -2 мең сум 2018 ел -2 мең сум 2019 ел 2 мең сум

	2020 ел 1 мең сум 2021 ел -1 мең сум 2022 ел 1 мең сум 2023 ел -1 мең сум 2024 ел -1 мең сум 2025 ел -1 мең сум 2026 ел - 1 мең сум 2027 ел – 1 мең сум 2028 ел – 1 мең сум Искәрмә: подпрограмманы финанслау күләме фаразлау характерында һәм тиешле елга тиешле дәрәжәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны финанслауга район һәм республика бюджетыннан акча бүлеп бирүне исәпкә алып ел саен төзәтергә тиеш
Подпрограмманы гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижеләре	Подпрограмма чараларын гамәлгә ашыру террор һәм экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә; Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеген территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмат киңлеген формалаштыру; Яшьләр арасында этникара татулык һәм толерантлык атмосферасын ныгыту.
Подпрограмманың үтәлешен контрольдә тотуны оештыру	Подпрограмманы гамәлгә ашыруны контрольдә тотуны Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеген Советы башкара.

II. Программаны хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Подпрограмманы эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен нигезне Россия Федерациясе Конституциясе, шәхес, жәмгыять һәм дәүләт иминлеген тәмин итү өлкәсендәге федераль законнар, 2009 елның 5 октябрендәге Россия Федерациясендә терроризмга каршы торучу концепциясе, 2028 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәт стратегиясе, шулай ук миллиләтара, динара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерүгә юнәлдерелгән башка стратегияләр, концепцияләр, нигезләмәләр һәм яшьләрне патриотик тәрбияләү.

Хәзерге вакытта Аксубай районы Шәрбән авыл жирлегендә өч дини оешма теркәлгән, шул исәптән: мөселман 3; православие юк; теркәлмәгән дини оешмалар: мөселман 1. Ижтимагый-сәясәт, миллиләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрнең торышы, тулаем алганда, төрле социаль төркемнәр, миллиләтләр һәм диннәр вәкилләренең тотрыклылыгы, игелеклелеге, конструктив үзара хезмәттәшлеге һәм хезмәттәшлеге белән характерлана. Соңгы елларда мөселман мәчетләрендә дин тотучылар саны артты.

Шул ук вакытта подпрограмманы эшләү һәм аны гамәлгә ашыру зарурлыгы Татарстан Республикасында терроризм һәм экстремизмга каршы көрәш өлкәсендәге заманча вазгыятьнең килеренке булып калуы белән бәйле.

Терроризм һәм экстремизмга каршы көрәш практикасы хәзерге вакытта дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә, ижтимагый хәрәкәтләр һәм барлык гражданның тырышлыктарын берләштерүне таләп итә.

Чараларны үтәү Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлеген алдында торган инкискен проблемаларны террорчылыкка каршы тотрыклылык дәрәжәсен күтәрүнең уңай тенденцияләрен булдыру өлешендә хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк, нәтижәдә, гомуми иминлекне ныгытуга турыдан-туры йогынты ясаычак.

III. Подпрограмма чаралары

"2017-2027 елларга Аксубай муниципаль районының Шәрбән авыл жирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау»

№ п/п	Чара исеме	Башкару вакыты	Башкаручы (килешү буенча)
1	Өстәмә чаралар күрү: авыл яшьләренен мәшгульлеген тәмин итү, ял итү һәм һөнәри белем алу өчен мөмкинлекләргә киңәйтү; авыл яшьләренен ижтимагый хәрәкәткә үстерү буенча	2017-2028 ел	Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты», Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының «мәдәният бүлеге» МКУ, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге.
2	Яшүсмерләр арасында экстремизмны профилактикалау һәм аларны балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегендә гамәлгә ашыру өлкәсендә Республика программалар һәм проектлар конкурсында катнашу.	2017-2028 ел.	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, МКУ АМР мәдәният бүлеге, МКУ АМР мәгариф бүлеге»
3	Жирлекнең дини берләшмәләрендә вәгазъләр һәм жомга намазлары вакытында дин тотучыларга системалы мөрәҗғәгать итү, дин тотуны формалаштыруга һәм саклауга юнәлдерелгән, шулай ук дин тотучыларның терроризм һәм экстремизмны конфликтлы ситуацияләргә хәл итүнең кабул ителмәслек ысуллары буларак бәяләвен булдыруга ярдәм итү.	2017-2028 ел.	АЖ башлыгы
4	Басма һәм электрон ММЧ материалларына, уку-методик әдәбиятка һәм башка басмаларга экспертиза үткәрүне оештырырга.	2017-2028 ел.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (килешү буенча)
5	Потенциаль куркыныч объектларны паспортлаштыру.	2017-2028 ел.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (килешү буенча), Шәрбән авыл жирлеге башкарма комитеты
6	Жәмгыятьтә эхлакый сәламәтлекне ныгыту, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр, күпләп булган объектларның, халыкның тормыш тәмин итү объектларының террорчылыкка каршы сакланышы	2017-2028 ел	МКУ «Мәгариф бүлеге, МКУ» Мәдәният бүлеге", Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының ОДМС

	проблемалары буенча "түгәрәк өстәлләр" үткәрү.		
7	Рәсми булмаган берләшмәләргә ачыклау буенча рейдлар.	2017-2028 ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлгә (киләшү буенча),
8	Теркәлмәгән дини һәм милли берләшмәләргә ачыклау өчен дини конфессияләргә һәм милли диаспоралар вәкилләргә белән әңгәмәләр үткәрү	2017-2028 ел	Аксубай районында Россия Федераль миграция хезмәтенә ТР буенча идарәсә бүлекчәсә(киләшү буенча),
9	Гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта кешеләр күпләп булган биналарда гамәлләр буенча уку дәресләргә үткәрүне оештыру	2017-2028 ел	Аксубай муниципаль районы Шәрбән авыл жирлегә башкарма комитеты, Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлгә (киләшү буенча), ФДКУ " 102 ПЧ ФПС ТР буенча (киләшү буенча)
10	Мәгариф учреждениеләрендә барлык төрдәгә сыйныф сәгәтләргә системалы рәвештә үткәрү, экс-тремизмның теләсә нинди формаларының, бигрәк тә милләтләр һәм диннәр арасында дошманлыкны вәгазыләүчеләргә, жәмәгәт куркынычын аңлату буенча	2017-2028 ел	МКУ " Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлгә, Аксубай муниципаль районы дини конфессияләргә вәкилләргә (киләшү буенча), Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлгә (киләшү буенча)
16	Подпрограмма чараларын мәгълүмати яктыртуны оештыру	Ел дәвамында	"Сельская новь" газетасы редакциясә (киләшү буенча), Шәрбән авыл жирлегә клубларында стендлар